

Світовий досвід організації наукової діяльності

Міжнародні та національні організації в галузі дослідження науки : короткий довідник / відп. ред. Б. А. Маліцький, Ю. О. Храмов. – Київ. «Видавництво «Фенікс», 2017. – С.38–40.

МІЖНАРОДНИЙ КОМІТЕТ З ІСТОРІЇ ТЕХНОЛОГІЇ (International Committee for the History of Technology, ICONTEC).

Заснований 1968 р. в Парижі на Всесвітньому конгресі з історії науки на тлі холодної війни між країнами Сходу та Заходу з метою забезпечення спілкування вчених в галузі історії техніки з обох боків «залізної завіси». Спочатку комітет був утворений у вигляді наукової секції Відділення історії науки і техніки Міжнародного союзу історії та філософії науки (IUNPS/DHST). Першим президентом був Є. Ольшевський (Польща), віцепрезидентами – М. Кранцберг (США) та керівник сектору історії геолого-географічних наук, гірничої та металургійної техніки Інституту історії природознавства і техніки АН СРСР С. В. Шухардін (СРСР), який і надалі представляв СРСР на симпозіумах Міжнародного Комітету з історії технології та до кінця життя був віцепрезидентом ICONTEC. За ініціативи першого Генерального секретаря ICONTEC М. Даумаса (Франція) французький уряд підтримав проведення першого симпозіуму Комітету у Понт-а-Муссоні в 1970 р. Симпозіуми ICONTEC проводились майже щороку, матеріали багатьох з них опубліковано.

Перший статут ICONTEC затверджено в Парижі в 1968 р.; наступні – в 1974, 1985 та 1993 рр. У Статуті визначено цілі організації: встановлення тісних робочих стосунків між фахівцями різних дисциплін з метою сприяння міжнародному співробітництву в галузі історії техніки; підтримка вивчення встановлення та розширення наукових основ історії техніки в контексті вирішення сучасних національних і міжнародних проблем; полегшення дослідження та доступу до документів для вчених всіх країн в галузі історії техніки шляхом обміну інформацією та надання матеріальної підтримки.

Для виконання цих завдань ICONTEC пропагує свою діяльність у якомога більшому числі країн та залучає кваліфікованих фахівців, науковців, інженерів та бізнесменів до членства в організації; створює постійні або тимчасові робочі групи для проведення спільних досліджень, яким сприяє фінансово; організовує зустрічі, колоквиуми та семінари для прямого співробітництва своїх членів; надає інформацію та необхідну документацію стосовно наукових обмінів; публікує та поширює результати робіт своїх членів; співпрацює з національними та міжнародними науковими організаціями, які можуть стати колективним членом ICONTEC. З 1994 р. відзначені доповіді учасників конгресів друкуються у міжнародному журналі ICON.

Члени ICONTEC представляють головним чином Європу, а також США, Японію, Індію та Австралію. Це відображається у напрямках досліджень та тематиці симпозіумів Комітету, де робиться акцент на національних

особливостях наукових сфер різних країн та їх порівняльному аналізі, науковій співпраці між різними націями, регіонами або установами. Історія техніки розглядається за всіх часів та на будь-якій території як комплексний феномен, тісно пов'язаний з численними сферами життєдіяльності людини. Серед напрямів – історія, філософія та методологія технічних наук, еволюція технологічного потенціалу (паливно-енергетичного комплексу, нафтогазодобування, харчової, хімічної та будівельної промисловості, ядерної енергетики), транспорту, телефонії, кінематографа, книгодрукування, технологій в архітектурі, електронно-обчислювальних машин, робототехніки та комп'ютерної графіки, електро-, звуко- та медичної техніки, одержання нових матеріалів та відновлювальних джерел енергії, ракетно-космічної техніки та зброї; зв'язок техніки з наукою, культурою, мистецтвом, театром, музикою, літературою, спортом та відпочинком, охороною здоров'я; вплив техніки на комерційну сферу та економічне зростання держав; підходи до поліпшення інфраструктури урбанізованого середовища; еволюція дизайну та естетики технічних виробів; суспільне сприйняття нових технологій та технологічна грамотність населення; соціальний портрет і статус інженера; розвиток технічної освіти; технічні музеї; трансфер технологій у глобалізованому світі як фактор зближення країн та націй; ризики та наслідки впровадження високих технологій. Серед членів комітету з України є представники Інституту досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г. М. Доброва НАН України та Київського політехнічного інституту, які брали участь у Конгресах ІСОНТЕС у 2003–2014 рр.